

AGREGOVANÝ POPIS POTŘEB ŠKOL

v území
MÍSTNÍHO AKČNÍHO PLÁNU
rozvoje vzdělávání
v ORP Poděbrady II

Zpracováno pro potřeby projektu: MAP rozvoje vzdělávání v ORP Poděbrady II
Reg. číslo CZ.02.3.68/0.0/0.0/17_047/0010695

Realizátor: MAS Mezilesí, z. s.

Kontakt: map@masmezilesi.cz

OBSAH

I.	ÚVOD	2
II.	ZAPOJENÉ ŠKOLY A ŠKOLSKÁ ZAŘÍZENÍ V PROJEKTU MAP ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ V ORP PODĚBRADY II	3
III.	ČTENÁŘSKÁ GRAMOTNOST A ROZVOJ POTENCIÁLU KAŽDÉHO ŽÁKA	4
IV.	MATEMATICKÁ GRAMOTNOST A ROZVOJ POTENCIÁLU KAŽDÉHO ŽÁKA.....	8
V.	POLYTECHNICKÉ VZDĚLÁVÁNÍ, EVVO A ROZVOJ POTENCIÁLU KAŽDÉHO ŽÁKA	11
VI.	ROZVOJ POTENCIÁLU KAŽDÉHO ŽÁKA V JINÝCH OBLASTECH, PRÁCE S TALENTEM A NADÁNÍM	15
VII.	DALŠÍ TÉMATA ROZVOJE ŠKOLY	18
VIII.	PODPORA ROVNÝCH PŘÍLEŽITOSTÍ VE ŠKOLE	21
IX.	SHRNUTÍ.....	25
	PŘÍLOHA Č. 1 SEZNAM ZKRATEK A POJMŮ	26

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

I. ÚVOD

Agregovaný popis potřeb škol je výstupem podaktivity 2.7 Podpora škol v plánování, jejímž „cílem je posílit přenos reálných potřeb ze škol do plánu v území MAP a posílit atmosféru spolupráce v rámci pedagogického sboru při společném plánování aktivit ve školách v prioritních tématech MAP.“ Zapojené školy v MAP rozvoje vzdělávání v ORP Poděbrady II zpracovávaly v průběhu května 2019 až října 2019 vlastní Popisy potřeb školy (vyhodnocení vlastního pokroku ve škole), jejichž zástupci čerpali z výročních zpráv, strategických plánů rozvoje školy a inspekčních zpráv. Z těchto materiálů vytvořil realizační tým MAP (RT MAP) Agregovaný popis potřeb škol na území MAP rozvoje vzdělávání v ORP Poděbrady a bude sloužit pro aktualizaci analytické části dokumentu MAP II.

Tento dokument je rozdělen na šest hlavních oddílů. Hlavním oddílům předchází kapitola, která shrnuje základní informace o zapojených školách a školských zařízeních. První oddíl seskupuje jednotlivé potřeby všech škol v oblasti čtenářské gramotnosti. Druhý oddíl soustřeďuje potřeby všech škol v oblasti matematické gramotnosti, třetí část reflektuje potřeby škol v oblasti polytechnického vzdělávání a EVVO, čtvrtý oddíl shrnuje práci s talentem a nadáním žáků, pátý oddíl seskupuje informace dalších témat rozvoje všech škol a šestý oddíl odráží podporu rovných příležitostí ve škole. Dokument tak vychází z oblastí, které obsahovaly dotazníky, pomocí nichž školy a školská zařízení vypracovaly svůj Popis potřeb školy.

Každá škola pomocí dotazníků vytvořila vlastní reflexi v těchto tématech:

- A. Čtenářská gramotnost a rozvoj potenciálu každého žáka
- B. Matematická gramotnost a rozvoj potenciálu každého žáka
- C. Polytechnické vzdělávání, EVVO a rozvoj potenciálu každého žáka
- D. Rozvoj potenciálu každého žáka v jiných oblastech, práce s talentem a nadáním
- E. Další témata rozvoje školy
- F. Podpora rovných příležitostí ve škole

Otázky, které podpořily jednotlivá témata byly následující:

- a) Co proběhlo dobře a v čem byla škola úspěšná?
- b) V čem by se mohla škola zlepšit, v čem potřebuje pomoci, aby se mohla zlepšit?

II. ZAPOJENÉ ŠKOLY a školská zařízení v projektu MAP rozvoje vzdělávání v ORP Poděbrady II

V projektu MAP rozvoje vzdělávání v ORP Poděbrady II je zapojeno 29 škol a školských zařízení z celkových 33 škol a školských zařízení, poskytujících předškolní, základní (včetně speciálního vzdělávání), základní umělecké a zájmové vzdělávání v území ORP Poděbrady (14 MŠ, 10 ZŠ, 3 sloučené MŠ a ZŠ, 1 ZUŠ a 1 DDM). Všechny tyto zapojené školy a školské zařízení vypracovaly vlastní hodnocení. Z 29 dotazovaných je 28 škol státních, 23 škol zřízeno obcí, 5 škol je zřízeno krajem (z toho 2 je školské zařízení) a 1 škola je soukromá. Samostatných mateřských škol je 14, z toho 1 soukromá, 3 školy jsou sloučené MŠ a ZŠ do 5. ročníku, 2 školy jsou samostatné ZŠ do 5. ročníku a 5 škol jsou samostatné ZŠ úplné do 9. ročníku, včetně 2 speciální základní školy zřízené dle §16 odst. 9 a 1 školy při zdravotnickém zařízení. Patří sem i jinak organizované školské zařízení: 1 základní umělecká škola, a Dům dětí a mládeže. Do projektu MAP II a dotazování se nezapojily z území ORP Poděbrady 4 školy a to 2 státní mateřské školy, jedna soukromá mateřská škola a jedna základní škola.

Tab. Č. 1 Zapojené školy a školská zařízení

<p>Školy zřizované obcí: 23</p> <ul style="list-style-type: none"> - samostatných MŠ: 13 - sloučená MŠ a ZŠ do 5. ročníku: 3 - samostatná ZŠ do 5. ročníku: 2 - samostatná ZŠ úplná do 9. ročníku: 5
<p>Školy a školská zařízení dle krajů: 5</p> <ul style="list-style-type: none"> - ZUŠ: 1 - ZŠ zřízené dle §16 odst. 9: 2 - škola při zdravotnickém zařízení: 1 - Dům dětí a mládeže: 1
<p>Soukromé školy: 1</p> <ul style="list-style-type: none"> - mateřská škola: 1
<p>Celkem: 29</p>

Tab. Č. 2 Přehled rejstříkové kapacity mateřských a základních škol

Školy MAP II v ORP Poděbrady	Do 30 žáků	Od 31 do 50 žáků	Od 51 do 100 žáků	Od 101 do 200 žáků	Od 201 do 300 žáků	Od 301 do 600 žáků	Od 900 do 1200 žáků
Počet MŠ	11	4	1	0	0	1	0
Počet ZŠ	0	2	5	1	2	1	2

Tab. Č. 3 Přehled pedagogických pracovníků mateřských a základních škol

Školy MAP II v ORP Poděbrady	Do 10	Od 11 do 20	Od 21 do 35	Od 36 do 50	Nad 51
Počet MŠ	16	0	0	1	0
Počet ZŠ	6	2	2	1	2

Z osobního dotazování a zpracovaných Popisů potřeb škol vyplynuly informace o **Strategickém plánování na školách**, zda má škola zpracován strategický plán/koncepci a zdá má škola nějakou vizi. Z 29 dotazovaných škol a školských zařízení nás se svou vizí seznámilo 17, zbylých 12 škol uvedlo, že se řídí pouze ŠVP.

Nejčastější uváděné důvody k nedostatečnému strategickému plánování byly uváděny následující:

- ✓ ŠVP je vnímán jako hlavní koncepční dokument, nikoli jako klíčová součást koncepce školy
- ✓ školy často mají vizi, ale není s ní pracováno v dlouhodobé nebo střednědobé strategii školy
- ✓ migrace nebo nedostatek učitelů jako bariéra v kvalitním společném plánování
- ✓ ředitel/ka plánuje sám bez kolektivu

III. ČTENÁŘSKÁ GRAMOTNOST a rozvoj potenciálu každého žáka

Mateřské školy

Co se školám daří a v čem jsou úspěšné?

Ve všech mateřských školách se přirozeně projevuje a uplatňuje čtenářská pre/gramotnost v každodenních činnostech. Učitelé s dětmi rytmizují, vytleskávají slova, učí slyšet první a poslední hlásku ve slově a hrají si se slovy i jinak. K rozvoji slovní zásoby a rozvoji paměti často vybírají tematické básničky. Různými činnostmi podporují vývoj hrubé a jemné motoriky. Asi polovina dotazovaných mateřských škol čte motivační pohádky před řízenou činností, všichni čtou dětem před spaním, z nichž pár využívá i audio nahrávky pohádek. Pohádky mnohdy učitelé spolu s dětmi dramatizují, využívají návodných věcí k vyprávění. Čtení a zpívání se vyskytnou i v průběhu dne a na pomoc si berou hudební nástroje jako jsou Orffovy nástroje nebo harmoničky. Pět mateřských škol je zapojeno do projektu Celé Česko čte dětem. Dalších pět škol, ačkoli přímo nevedlo zapojení do tohoto projektu, zve rodiče a příbuzné dětí, kteří docházejí do školy a čtou před spaním nebo v průběhu dne. Čtyři školy rovněž spolupracují se ZŠ, jejichž žáci do MŠ pravidelně dochází číst.

Téměř všechny mateřské školy v regionu spolupracují s místní knihovnou v jejich obci, případně spolupracují s nejbližší městskou knihovnou, buď v Městci Králové nebo v Poděbradech. Školy navštěvují knihovny pravidelně jednou do roka, a ty mají pro ně připravený program, besedu nebo čtení pohádek. Některé školy navázaly samy pravidelnou spolupráci se spisovatelem a zvou je do škol na besedu s dětmi.

Obecně platí pro všechny, že čtenářskou pregramotnost podporují školy vlastním vystupováním na besídkách před rodiči nebo obecních společenských akcích na veřejnosti, a rovněž se účastní hudebních nebo divadelních vystoupení umělců v divadlech nebo přímo ve škole.

Samy školy jsou poměrně velmi dobře vybavené, vedou si vlastní knihovnu, pravidelně nakupují knihy i pomůcky k vyprávění a rozvoji slovní zásoby nebo motoriky. Část škol disponuje i interaktivní tabulí, případně jinými interaktivními pomůckami s vlastními programy jako je např. Magic Box nebo 3Box. Další digitální technologií pro rozvoj čtenářské pre/gramotnosti jsou tablety a jako podpůrnou pomůcku je aktivně využívají děti ve třech školách vždy pod vedením učitelů.

Pět škol uvedlo, že spolupracuje s klinickými logopedy. Tato spolupráce spočívá ve dvou případech v konání přednášek pro rodiče, v ostatních případech dochází logoped do školy pravidelně a rodiče s ním mohou přímo konzultovat. Také v rámci realizace projektů zjednodušeného vykazování financovaných OP VVV proběhlo DVPP v tématu čtenářské gramotnosti a logopedické prevence.

Školy uvádějí svou úspěšnost v přípravě předškolních dětí na přechod do základní školy. Využívají buď vlastních pracovních listů nebo ověřených pracovních listů (např. od nakladatelství INFRA, RAABE aj.).

V jedné mateřské škole je úspěšně implementována do výuky metoda dle Elkonina, pracuje se rovněž s knihami a hračkami, které rozvíjí emoční a sociální inteligenci u dětí (Emušáci, vydalo Scio, s. r. o.).

V čem by se školy mohly zlepšit, v čem potřebují pomoci, aby se mohly zlepšit?

Téměř všechny mateřské školy se shodují, že je třeba zapojit více rodinu do čtení a vést rodiče ke spolupráci s logopedem. Učitelé chtějí ukázat rodičům, že mají možnost spolupracovat s klinickým logopedem. Zároveň více jak polovina škol by potřebovala přímou pomoc logopedického supervizora s vedením skupiny při logo hrátkách na podporu správného vývoje řeči dětí.

Problémem heterogenních tříd bývá práce s knihou a četba na pokračování pro předškoláky. Aplikovat tuto metodu ve skupině dětí od 2 do 6 let je obtížné. Dvě školy potřebují pomoci se vzděláváním cizinců a materiálním vybavením a doplněním tematického materiálu pro rozvoj řeči dětí cizinců. Lze říci, že většina škol potřebuje finance na zakoupení zajímavých knih a pracovních listů pro předškolní děti nebo jiné didaktické pomůcky pro rozvoj předčtenářské gramotnosti jako např. logopedická pexesa apod. Několik škol projevilo zájem o nabídku zajímavých seminářů na téma čtenářské gramotnosti v regionu.

Základní školy

Co se školám daří a v čem jsou úspěšné?

Obecně lze říci, že školy, zejména s žáky 1. stupně, se soustředí na čtení s porozuměním, ať už je to formou pravidelného pokládání otázek v průběhu čtení, vyprávěním o obsahu textu nebo přečtené knihy, besed nad přečtenými knihami, vedením čtenářského deníku či četby na pokračování. I v rámci školní družiny, školního klubu nebo kroužku probíhá rozšiřování čtenářské gramotnosti prostřednictvím vyprávění pohádek, čtením, besed se spisovateli nebo návštěvou knihovny.

Učitelům nechybí kreativita při úspěšném naplňování čtenářské gramotnosti a žáci dramatizují klasické pohádky, dokončují příběhy, vyprávějí podle obrazových souborů, účastní se celoročních projektů, recitačních soutěží ve školních kolech. Jedna škola v regionu podporuje čtení v 1. třídách používáním metody Sfumato dle dr. Navrátilové.

Díky realizaci projektů zjednodušeného vykazování OP VVV proběhly na několika školách čtenářské kluby a školy pořídily didaktické pomůcky, knihy do žákovské knihovny nebo obrazové materiály. Dále některé školy si zažádaly v Šablonách II OP VVV o podporu čtenářské gramotnosti. V projektu Noc s Andersenem je zapojena většina škol a ve svých prostorách pořádá noční čtení a spaní. Dlouhodobě je jedna škola zapojena do projektu Čtení pomáhá, jedna škola zmínila zapojení do Klubu mladého čtenáře a dvě do Klubu mladého diváka. Divadelní představení a besedy se spisovateli jsou buď v režii školy nebo v těsné spolupráci s městskou knihovnou, s níž jedna škola kooperuje i na veřejném čtení.

Pasování na čtenáře žáků 1. tříd probíhá na třech školách vždy v červnu na konci daného školního roku. Čtyři školy spolupracují s MŠ a jejich žáci chodí předčítat mladším dětem, nebo děti z MŠ navštěvují třídy ZŠ.

Kromě interních školních soutěží a recitačních soutěží se žáci účastní i literárních a výtvarných soutěží, ve kterých se gramotnosti prolínají. Žáci jedné školy vydávají vlastní školní časopis, jiná škola pořádá literární soutěž Čtení pod lampou. Žáci další školy jsou členy místního divadelního spolku, jenž má divadelní hru, kterou celou hrají samy pouze děti. Dvě školy se zapojily do projektu Post Bellum *Příběhy našich sousedů*. Jedna škola je zapojena do Projektu v rámci eTwinning s tvorbou 1. – 6. dílu slovanského sborníku společně se slovenskými žáky.

Školy využívají jako nástroje vlastní hodnocení testování SCIO, IKAP testování (Krajského úřadu), celorepublikovou soutěž Soutěž čtenářů, nebo vlastní evaluace díky každoročnímu testování žáků vlastními způsoby, např. v programu Alf nebo vyplňováním pracovních listů, a vidí jejich pokroky.

Materiálně jsou školy vybaveny velmi dobře. Jedna škola využívá čtečky audioknih pro kompenzaci některých žáků. Každá škola disponuje vybavenou žákovskou knihovnou.

Úspěšně rovněž proběhlo i DVPP – např. na téma v čtenářských dílnách.

V čem by se školy mohly zlepšit, v čem potřebují pomoci, aby se mohly zlepšit?

Školy by rády prohloubily schopnost žáků porozumět textu, protože to vnímají jako velkou slabinu žáků. Chtějí více podpořit žáky ve čtení nabídkou zajímavých publikací, protože je ještě velký počet žáků, kteří nepovažují čtení za důležité, tzn. doplňovat žákovskou knihovnu, koupit knihy i pro malé čtenáře, sedací podložky, hry pro rozvoj slovní zásoby a fantazie dětí, vybavení pro vytvoření čtenářských koutků. Jedna škola potřebuje zřídit místnost pro žákovskou knihovnu a otevřít čtenářský kroužek.

Základní škola podle paragr. 16/9 potřebuje finanční podporu na spolupráci s klinickou logopedkou a větší prostory pro individuální činnost a dělení skupin.

Školy mají zájem se průběžně proškolovat v dalších tématech ČG.

Jinak organizovaná školská zařízení – ZUŠ a DDM

Co se školám daří a v čem jsou úspěšné?

Čtenářská gramotnost je zajišťována na ZUŠ jako doplňková výuková činnost u dětí od 5 let. Studenti literárně dramatického oboru soutěží v rozvoji tvůrčího psaní. Důraz na jazykový projev se klade rovněž při vystoupeních a divadelních představeních. DDM obstarává tuto oblast zejména v činnostech např. příměstské tábory s tématy čtenářství, kroužek Tvůrčího psaní a kurzy přípravy na přijímací zkoušky z českého jazyka na víceletá gymnázia nebo na střední školy.

Ze svého rozpočtu pravidelně ZUŠ i DDM nakupují do knihovny odbornou literaturu, např. pro dramatickou tvorbu, nakupují i monografické publikace, notové osnovy.

V DDM funguje Knihobudka, kdy návštěvníci přinesou knihu darem a mohou si bezplatně jinou knihu odnést.

Obě organizace spolupracují s místní knihovnou v Poděbradech především při větších akcích, jako např. Den dětí, vernisáže výtvarného oboru ZUŠ nebo jako hudební doprovod k vernisáži jakýkoliv jiných výstav pořádaných Městskou knihovnou Poděbrady. V rámci čtenářské gramotnosti Městská knihovna Poděbrady funguje jako samostatná jednotka s vlastní nabídkou bohatého programu a nekonkurují si.

V čem by se školy mohly zlepšit, v čem potřebují pomoci, aby se mohly zlepšit?

Obě organizace nemají nic, co by potřebovaly v této oblasti řešit.

IV. MATEMATICKÁ GRAMOTNOST a rozvoj potenciálu každého žáka

Mateřské školy

Co se školám daří a v čem jsou úspěšné?

Všechny školy potvrdily, že se děti setkávají s matematickou pre/gramotností v mateřské škole denně, při samovolných hrách, řízených činnostech, námětových hrách, v předškolních pracích, při hře s didaktickými pomůckami. Prolíná se tak všemi činnostmi, upevňuje se v povědomí jednoduchým počítáním, tříděním, řazením, poznáváním, rozlišováním tvarů, čeho je více, méně nebo stejně. Začíná to sezením v kruhu, srovnáváním velikostí, při cvičení, ve vyhodnocování, hrátkami s pamětí, ve výtvarné činnosti aj. a to v individuálních i skupinových činnostech.

Pomůcky nacházejí učitelé v denních potřebách (např. PET víčka), v přírodě (přírodniny jako kameny, šišky ad.). Výuka probíhá s rozmanitými pomůckami, často i vynalézavě vyrobené svépomocí. MŠ využívají pomůcky jako kostky, různé stavebnice, zejména Lego. Vybavenost škol je na dobré úrovni, disponují dostatkem didaktických pomůcek, děti se s nimi učí zacházet. Oblíbené jsou didaktické hry Logico Primo a Logico Piccolo. Dostupné jsou výukové programy a práce s interaktivními pomůckami.

Ve většině škol se daří kvalitně připravovat děti na vstup do školy. Vesměš školy posilují dovednosti jako je přiřazování, uvažování a usuzování, porovnávání, prostorová orientace, konstruování podle plánu nebo návodu, poznávání geometrických tvarů a prostorových těles a orientace v číselné řadě 1–6 (10).

Vzdělávací činnosti podporují různými pracovními listy nebo pracovními sešity např. Matematika pro předškoláka, s Medvídkem Adamem, Hráškovy úkoly pro předškoláky, Bednářová – Struktura, čísla 1-10, Kafometík od Nakladatelství INFRA a Činnosti a Pracovní sešity od RAABE, Medvídek Nivea nebo pracovní listy Kuliferda pro děti od Nomiland. Učitelky vyrábějí pro děti listy samy. V jednom případě se daří i skupinová práce. Jeden předškolák vede skupinu, sestavuje předměty dle počtů, podmíněností barev a tvarů, ostatní po něm opakují činnost.

- ✓ jedna škola uvedla, že využívá prvky metody dr. Hejného a prvky Montessori výuky
- ✓ jedna škola 2x do roka vyplňuje hodnotící listy dítěte
- ✓ jedna škola se přes počítač účastnila programu Logické olympiády pro MŠ a chlapec ze školky se umístil na 2. místě

Finanční gramotnost školy zatím řízeně nevyučují, v prvcích her se však tématu dotýkají např. hrou na obchod.

Školy využily v rámci realizace projektů zjednodušeného vykazování OP VVV aktivitu Sdílení zkušeností mezi školami v oblasti matematické gramotnosti.

Učitelé jezdí pravidelně na DVPP v oblasti školní zralosti, matematické gramotnosti – přenos a využití v předškolním vzdělávání, školení v pre/gramotnosti lektorky Hanky Švejdová *Zlobím, zlobíš, zlobíme* nebo *Matematická gramotnost* s paní Dagmar Kasalovou.

V čem by se školy mohly zlepšit, v čem potřebují pomoci, aby se mohly zlepšit?

Učitelé se shodují, že je všeobecně nutná osvěta pro rodiče v oblasti finanční gramotnosti, aby děti naučili, jak hospodařit s penězi a znát jejich hodnotu. Pár škol by rádo proškolovalo i své pedagogy v oblasti finanční gramotnosti a uvítaly by nějaký program finanční gramotnosti pro děti.

Nejčastější potřebou na školách jsou finance na materiální dovybavení, nákup nových didaktických pomůcek pro upevnění matematických pojmů, nákup nákladnějších kvalitních stavebnic a hraček podporující předmatematické představy.

Velký zájem je o nabídku kvalitních seminářů zaměřené na matematickou pre/gramotnost, zúčastnit se jiné zajímavé akce nebo setkání na toto téma – ideálně formou návštěvy metodika s ukázkami didaktických her, který by vyzkoušel přímo s dětmi různé metody výuky a učitelé by mohli aktivity k tomuto tématu zařazovat častěji do řízených činností.

Školy by rády využívaly kvalitní, ale finančně nákladné výukové programy Malé technické univerzity pro rozvoj předmatematických představ, prostorové orientace i polytechnického vzdělání.

Základní školy

Co se školám daří a v čem jsou úspěšné?

Na prvních stupních základních škol se daří prolínat gramotnosti ve výuce různých předmětů.

Jedna škola využívá prvků Hejného metody ve výuce a jedna škola vyučuje kompletní Hejného matematiku v 1., 2. a 3. třídě, jejichž pedagogové se neustále vzdělávají v této metodě.

Na speciálních školách se zaměřují zejména na prstovou školu, praktické úkoly a funkční matematiku – jízdní řády, hodiny, manipulace s penězi, míry a váhy. Při výuce se zaměřují na práci s názornými pomůckami. Praktickými ukázkami se učí – váží, krájí, kupují, počítají peníze.

Šest škol potvrdilo, že implementují oblast finanční gramotnosti výuce již na prvním stupni v různých předmětech a to ukázkami modelových situací z běžného života, situací jednotlivých rodin různě členěných, s různými výdělky a životní úrovní, příjmů a výdajů jednotlivých domácností, šetření financí atd. Do výuky zařazují na 1. stupni ZŠ praktické manipulativní úlohy, počítání s penězi apod. Tři školy zapojily své 4. a 5. třídy do projektu Abeceda peněz od České spořitelny, kdy si žáci veškerou agendu řídí sami (naplánování, nákup, výroba, prodej).

Na 2. stupni finanční gramotnost zařazují na školách od 7. do 9. třídy, rovněž v rámci různých předmětů nebo konkrétně jen v matematice. Tematicky je finanční gramotnost zaměřena na nákupy, rozpočty, základní příjmy, půjčování, rodinný rozpočet, slevy oblečení, naplánování rekreačních pobytů atd. V jedné škole u 9. tříd proběhl seminář finanční gramotnosti s externím odborníkem.

Školám se daří vybavovat pro podporu rozvoje matematické gramotnosti dostatkem pomůcek, řadou výukových materiálů, programů (např. Minecraft: Education Edition do škol 8.-9. tříd, Školákov a on-line cvičení). Využívají interaktivního dataprojektoru, matematických softwarů, modelů a vlastních vyrobených pomůcek. Stejně se daří vybavovat školy logickými a stolními hrami. Tyto pomůcky jsou pro žáky velkým přínosem. Pracují s nimi se zaujetím, přirozeně rozvíjejí logické myšlení a smysl pro spolupráci při řešení problémů ve hře.

Dvě školy nabízí mezi zájmovými útvary Klub logiky a deskových her a Kroužek logiky, strategické hry, Kroužek matematiky na přípravu na střední školu.

Minimálně 5 škol se účastní a jsou úspěšné v soutěžích Matematický klokan. Jiné školy jezdí na Logické olympiády, okresní kola Matematické olympiády, Pythagoriádu, SUDOKU, Komára a Pangeu.

Testováním (SCIO, Kalibro aj.) a kontrolními pracemi školy ověřují znalosti žáků i úspěšnost svého počínání.

V čem by se školy mohly zlepšit, v čem potřebují pomoci, aby se mohly zlepšit?

Jedna škola by uvítala metodika v hodině matematiky, jiná by se chtěla dovybavit hrami pro podporu logického myšlení, další škola by zapojila své žáky ráda více do matematických soutěží, logických olympiád, Pythagoriády. Jiná škola má zájem o matematického Klokánka.

Jinak organizovaná školská zařízení – ZUŠ a DDM

Co se školám daří a v čem jsou úspěšné?

Oblast matematické gramotnosti na ZUŠ řízeně nesledují. V DDM je matematická gramotnost zajišťována jako součást dalších činností např. kurzy Příprava na přijímací zkoušky na víceletá gymnázia z matematiky a Příprava na přijímací zkoušky na střední školy z matematiky.

DDM je organizátorem matematických soutěží vyhlašovaných MŠMT v regionu.

V rámci finanční gramotnosti připravuje výukové programy.

V čem by se školy mohly zlepšit, v čem potřebují pomoci, aby se mohly zlepšit?

DDM potřebuje aktuálně lektora na kroužek matematiky, který zajišťuje přípravu na přijímací zkoušky na víceletá gymnázia.

V. POLYTECHNICKÉ VZDĚLÁVÁNÍ, EVVO a rozvoj potenciálu každého žáka

Mateřské školy

Co se školám daří a v čem jsou úspěšné?

V území se školám daří proměňovat školní zahrady, které slouží jako základ pro bezprostřední enviromentální výuku a častý pobyt venku, v edukativní prostředí pro rozvoj EVVO myšlení. Děti jsou často zapojovány do práce na zahradě, tj. pěstitelských prací, k pěstování zeleniny, bylinek v nadzemních záhonech, sázení i sklizení jedlých keřů nebo třeba pomáhají s hrabáním listí, plením, zaléváním, s úklidem, sbírají větvičky a nosí do biodpadu či ke kompostování. Zahrada dále slouží k experimentování, zkoumání, pozorování ptáků ve vlastních instalovaných ptačích budkách, ke krmení ptáků nebo k pohybovým činnostem, i k odpočinku a relaxaci. Děti na zahradě získávají pojem o prostoru, mají možnost jej samy utvářet. Pohyb a pobyt venku je podporován vycházkami do přírody. Seznamují se s vlastnostmi přírodních materiálů v hmatovém chodníku, používají kmeny stromů a balvany k volným hrám.

Zájem o přírodu podporují školy úspěšnou spoluprací a vzájemnými návštěvami se včelaři, myslivci, Ekocentrem Huslík, školním statkem SZŠ a SOŠ Poděbrady při Dnu Země, projektových dnech nebo jsou zapojeni do různých projektů (Cesty potravin; Mrkvička – projekt od Pavučiny, Síť středisek ekologické výchovy; Zdravá 5 do škol).

Děti mají možnost se starat o zvířata. Oblíbenou činností je stavba hmyzích domečků, do nichž jsou zapojováni společně s dětmi i rodiče. Dvě školy chovají a starají se o živá zvířata ve venkovní voliře i interiérových teráriích a akváriích nebo mají v adopcii zvíře z Ekocentra Huslík.

Školy navštěvují muzea v Dobručicích (výstavy Brána recyklace od EKO-KOM), Polabské muzeum, Labyrinty v Loučeni, zámecký park ve Žlebích, Botanicus v Ostré ad.

Několikadenní pobyty ve škole v přírodě pořádají pravidelně jednou do roka 4 školy v regionu.

Běžnou činností v mateřských školách v regionu je třídění odpadu do speciálních nádob na to určených, a během návyků mytí rukou se děti učí šetřit vodou. Některé školy mají v ŠVP zahrnutý týdenní program na téma Polytechnického vzdělávání a EVVO a věnují se intenzivněji montážní a demontážní práci, sebeobslužné práci, úklidu.

Ve školách probíhají besedy a dílny ve spolupráci s místními spolky a organizacemi – s myslivci, hasiči, Policií ČR, s Handicap centrum Srdce v Poděbradech, kde si mají možnost děti vyrobit keramiku, s Diakonií v Libici nad Cidlinou, kde funguje krejčovská dílna, s DDM Symfonie, který pro MŠ připravuje bohatý program v této oblasti. Dále funguje spolupráce na dálku s organizacemi Krnap či Fíha Dýha, která zasílá zbytky dýhy na vyrábění.

Během výtvarné činnosti se děti věnují modelové činnosti s různými hmotami, využívají se pomůcky a vyrábí z přírodních materiálů, probíhají tzv. recyklohrátky, v nichž děti využívají dále nepotřebné materiály ke kreativním činnostem, pracují s textilem a asistují u skládání nábytku apod.

8 škol spolupracuje a zve si k sobě Dřevíčkovou dílničku, během níž si děti vyrobí ze dřeva malou hračku, vyzkouší vrtání, řezání, zatloukání. Polovina škol začala spolupracovat s Malou technickou univerzitou, která pro děti dokáže připravit program o 10 lekcích, ve kterých pracují s mapou, pojmy, silnicemi, Legem, se základy programování. Jiná škola k sobě pozvala dílničku Není město jako město od nadace Proměny Karla Komárka.

Jako v případě ČG a MG je většina škol dobře vybavena pomůckami (výtvarné pomůcky, stavebnice, kostky, Lego Duplo, Lego dacta, včelička Bee-Bot pro základy programování). Postupně se daří školy vybavovat didaktickými hračkami. Některé školy preferují investovat do čtyřkolek – motokár, jiné nakoupily program Barevné kamínky do interaktivní tabule, pořizují tablety, jiné zase koupily nové technické stavebnice. Někde není o tablety do mateřských škol vůbec zájem, raději zde volí cestu maximálního zapojení dětí do manuálních, pohybových a komunikačních činností, rozvíjející jejich jemnou motoriku a řeč.

V čem by se školy mohly zlepšit, v čem potřebují pomoci, aby se mohly zlepšit?

I přes vybavenost didaktickými pomůckami by MŠ potřebovaly finance na prostředky, vybavení (keramická pec aj.), materiál na tvoření, didaktické pomůcky a pomůcky k rozvoji hrubé a jemné motoriky v rámci polytechnického vzdělávání, zakoupení kvalitního zahradního nářadí pro děti, polytechnických stavebnic (Merkur a Lego) a ponk do dílny nebo zahrady, ale rovněž ICT technologie (např. Program Alfíček do interaktivní tabule). Všeobecně ale MŠ chtějí více využívat a tvořit s konstruktivními technickými stavebnicemi.

Pár škol projevilo zájem absolvovat školení k rozvoji polytechnického vzdělávání.

V souvislosti s výše uvedenou informací, co se daří v oblasti EVVO, několik škol potřebuje investovat do zahrady (1 škola nemá zahradu vůbec, 1 škola chce školní zahradu zrekonstruovat, 2 školy potřebují dovybavit školní zahradu altánem se stoly a lavicemi, 1 škola by ráda rozšířila zahrádku o více přírodnin, zeleně, bylinek atd.).

Ve většině škol chtějí využít nabídek programu Malé technické univerzity, ale potřebují na to sehnat finance.

Základní školy

Co se školám daří a v čem jsou úspěšné?

Snad na každé škole kladou velký důraz na využívání moderních vzdělávacích technologií. Každá škola je vybavena úměrně své kapacitě ICT technologiemi (interaktivní tabule, notebooky, IPady, tablety, PASCOS, digitální mikroskopy, ozoboti). Školám se daří začít stavět venkovní učebny nebo modernizovat PC učebny z projektů MŽP nebo IROP. Plně organizované školy mají v osnovách zahrnutou Mediální výuku a v rámci Informatiky dbají na správné užívání textu, typografie, dodržování autorských práv, účastní se IT soutěží (např. IT slot). Jedna škola se může pochlubit vlastní střižnou a kinosálem. Jiná škola je příkladem dobré praxe s robotickými stavebnicemi, ozoboty a didaktickou hrou Scottie Go, ovládanou pomocí tabletů – základy programování pro děti. První stupeň rád využívá stavebnic jako je Merkur nebo Seva. Druhostupňové školy se zapojují do projektů jako je např. *Měsíc bezpečného internetu*.

Na druhou stranu je tu i několik škol, které kromě využívání ICT technologií pro polytechnické vzdělávání realizují výuku pomocí vybavených dílen, nářadím, cvičnými kuchyňkami a pozemky pro rozvoj praktických a zručných dovedností dětí a žáků. Realizují venkovní učebny nebo nabízejí kroužky v oblasti polytechnického vzdělávání a EVVO – technické činnosti, keramika pro děti, rybářský kroužek, myslivecký kroužek, vaření, přírodovědecký kroužek aj.

Významnou složkou ve výuce na školách je ekologická výchova. Žáci se zapojují do výsadby nových keřů, stromů, úklidu zahrady, třídění odpadu a ve sběru jsou úspěšní v celorepublikových soutěžích (PET víček, papíru, hliníku, léčivých bylin, kaštanů). Den Země školy staví jako projektové dny, které pro environmentální výchovu využívají naplno. Daří se uskutečňovat přírodovědné procházky, podporovat např. psí útulek nebo myslivce a jejich lesní zvěři nákupem nebo sběrem krmiva.

Školy v souvislosti s environmentální výchovou spolupracují s organizacemi a dělají besedy s EKO-KOM, Muzeem Českého ráje, Nadací Dřevo pro život, chovateli domácích zvířat a myslivci o lesní zvěři, Dřevíčkovou dílnou, Ekocentrem Huslík, Školním statkem Poděbrady, IZS v Poděbradech, organizací For Help, obecními spolky (myslivci, SDH). Školy v Poděbradech navzájem kooperují, velký díl na spolupráci má DDM Symfonie.

Úspěšnost škol můžeme sledovat v našem regionu i na Biologické olympiádě, Zeměpisné olympiádě či archeologické soutěži.

V čem by se školy mohly zlepšit, v čem potřebují pomoci, aby se mohly zlepšit?

Jedná se především o finanční zajištění pro výstavbu dílen nebo vybavení školních dílen, mají zájem rozšířit výuku o robotiku, nakoupit 3D tiskárnu, ozoboty, obnovit stávající ICT zařízení a zároveň absolvovat seminář, jak s touto technikou pracovat. Jiná škola by ráda rozšířila nabídku keramických kroužků.

Jinak organizovaná školská zařízení – ZUŠ a DDM

Co se školám daří a v čem jsou úspěšné?

Zohlednění tématu na ZUŠ probíhá ve výuce výtvarného oboru.

V rámci EVVO nabízí DDM kroužky: Land ART pro děti, Lesní klub, Rybářský kroužek (Poděbrady, Dymokury, Nymburk), Mladý přírodovědec (při ZŠ Semice). Zapojují se do organizace městského Dne Země. Spolupracují na akci Zahradní festival.

Polytechnická gramotnost je zajišťována kroužky Elektrotechnika a Lego robotika. V digi vybavení mají lego roboty a notebooky a dále jsou vybaveni elektrotechnikou (páčky atd.).

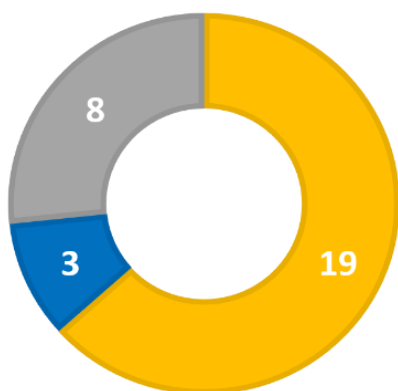
Úspěšné jsou kroužky rybářů na soutěžích.

V čem by se školy mohly zlepšit, v čem potřebují pomoci, aby se mohly zlepšit?

ZUŠ nemá žádné požadavky v oblasti polytechnického vzdělávání a EVVO, se kterými by potřebovali pomoci. DDM by rád sehnal lektora na technické/pracovní dílny.

Graf č. 1 Mají školy v území MAP II dostatek polytechnických pomůcek?

■ Máme ■ Nechceme ■ Potřebujeme pomoci

Ale i přesto školy potřebují:

- Koupit nové počítače, notebooky
- Lego roboty, ozoboty
- Elektrotechnické pomůcky
- Kladívka a jiná nářadí

Jak škola podporuje EVVO:

- Výukou v přírodě
- Výukou všemi smysly
- Tříděním odpadů a zapojování do eko projektů
- Zapojením dětí do práce na školních pozemcích
- Pěstováním vlastních bylinek, zeleniny aj.

VI. ROZVOJ POTENCIÁLU KAŽDÉHO ŽÁKA v jiných oblastech, práce s talentem a nadáním

Mateřské školy

Co se školám daří a v čem jsou úspěšné?

Obecně učitelé v MŠ v našem regionu ke každému žákovi přistupují individuálně a snaží se rozvíjet jeho dovednosti a přizpůsobovat se jeho potřebám. Zároveň se snaží, aby se děti nebály být samy sebou v rámci kolektivu a byly schopny komunikovat, spolupracovat, rozvíjet svou kreativitu a nadání. Pedagogové doporučují rodičům prohlubovat zájmovou činnost.

Školy podporují tuto oblast řadou činností rozvíjejících jejich talent a nadání. Obecně diagnostikují, vedou rozhovory s dětmi a pozorují je, podporují je v dostatečném pohybu (většina škol je zapojena do projektu České obce sokolské – *Svět nekončí za vrátky, cvičíme se zvířátky*, zaměřený na tělesnou zdatnost dětí), v kreativě a vedou portfolia dětí, vystavují výtvarné práce dětí, vystupují s dětmi pro rodiče i na veřejnosti, stimulují je v jim blízkých činnostech, každý má šanci zažít si úspěch.

Pro tuto oblast zvláště kladou důraz na komunikaci s rodiči, pořádají společné výtvarné dílny s rodiči nebo cvičení. Řada MŠ jezdí pravidelně na plavání, divadelní představení, není ovšem výjimkou začlenění do vzdělávacího plánu ani tenis, bruslení, jóga. Jedna MŠ je úspěšná v rozšířené VV a HV, k hudební výchově vyrábí paní učitelka různé originální perkusové nástroje. Jedna škola je zapojena do projektu *Šikovné ruce* pro předškoláky.

Jedné škole se povedlo začlenit cizince do kolektivu a pracovat na rozvoji a komunikaci jak verbálně i neverbálně, tak děti ztratily ostych a bez problémů se v krátké době začlenily do kolektivu. Povedlo se úspěšně nově příchozí děti adaptovat do nového prostředí. Jiná škola navázala kvůli této problematice spolupráci s organizací META a PPP.

V MŠ probíhá předškolní příprava, tzv. Předškoláček, ve kterém se děti cvičí v grafomotorice. Pro nadané děti mají školy úkoly navíc a vedou jim portfolia.

Některé děti navštěvují ZUŠ Pečky nebo ZUŠ Poděbrady (tanečky, hudba aj.), dále DDM Symfonie. Řada MŠ byla úspěšná v získání asistentů pedagoga, prošla kurzem logopedického asistenta a úspěšně adaptovala dvouleté děti v MŠ.

Školy spolupracují s Luxorem – Domem pro seniory přes nadaci Mezi námi v Poděbradech, se Senior Parkem v Sokolči, s Diakonií v Libici nad Cidlinou, s rodiči, dále se ZUŠ Otakara Vondrovce, která pro ně připravuje výchovné koncerty a umožňuje prohlídku ZUŠ. Úzce rovněž několik MŠ spolupracuje s SPC Poděbrady.

V čem by se školy mohly zlepšit, v čem potřebují pomoci, aby se mohly zlepšit?

Většina učitelů MŠ se shoduje na tom, že je stále třeba pracovat na individuálním charakteru a přednostech každého dítěte a přizpůsobovat se jeho potřebám, zároveň však uvedli, že je k tomu třeba personální podpory, ideálně dalšího pedagoga.

Je třeba neustále zajišťovat materiál pro děti se speciálními vzdělávacími potřebami (např. vybavení balanční pomůcky) i vybavení výtvarným materiálem pro děti nadané, který je hodně finančně náročný.

Učitelé MŠ by rádi úzce spolupracovali s klinickými logopedy a zapojili do spolupráce více rodiče. Je třeba proto zajistit finance na práci logopedického supervizora a logopedické pomůcky. Mateřské školy by chtěly dále posilovat ještě více inspiraci dětí např. vystoupeními, účasti na soutěžích a umožnit dětem sdílet úspěchy i prohry společně.

Základní školy

Co se školám daří a v čem jsou úspěšné?

Všechny školy mají v rámci ŠVP vypracovaný plán, jak pracovat s nadanými dětmi a uplatňují jej. Mnozí učitelé využívají pracovních listů, které jsou členěné podle náročnosti, tudíž na stejné téma můžou žáci vypracovávat úkoly v různých stupních obtížnosti.

Zejména malotřídní školy staví zejména na individuálních schopnostech žáků, poněvadž tomu nahrává nižší počet žáků ve třídě a prostor, na to se jim věnovat jednotlivě, je veliký.

Školy nabízejí žákům řadu zájmových útvarů, ve kterých mohou svůj talent rozvíjet a daří se jim jejich kapacitu naplňovat na maximum. Jsou to kroužky např.: anglického jazyka, deskové hry, kroužek šití, kroužek vaření, pěvecký sbor, keramika, rybářský kroužek, kroužek myslivosti, kreslení, judo a řada sportovních kroužků. Možnost rozvíjení talentu je i v odpolední školní družině.

Pár škol využívá spolupráci s odborníky z SPC Poděbrady, které pomáhají s návodem na práci s talentem dětí. I díky podpoře speciálních pedagogů, asistentů pedagoga nebo psychologů, které všechny plně organizované školy zaměstnávají, je podpora nadaných dětí sledována a podporována.

Díky účasti dětí na různých soutěžích (ať už jsou literární, matematické, výtvarné, hudební nebo sportovní) zažívají děti úspěchy i prohry a odhalují svůj potenciál a motivují se k lepším výsledkům.

Žáci několika škol mají možnost výjezdů na několik dní do zemí anglicky a německy mluvících obyvatel, jiní si mohou vyzkoušet prezentaci vlastních projektů před obecními nebo se díky zprostředkování ČŠI mohou zapojit do čtyřletého *Mezinárodního šetření TIMSS*, které zjišťuje úroveň znalostí a dovedností žáků 4. a/nebo 8. ročníku základní školy v matematice a v přírodovědných předmětech.

Řadě škol se daří spolupráce s rodiči, kteří sdílí s dětmi informace o svém povolání. Jedna škola potvrdila účast na veletrhu – Úspěch 2018 – spolupráce na zlepšování učení dětí.

Většina škol spolupracuje s DDM Symfonie, ZUŠ Pečky nebo ZUŠ Otakara Vondrovce v Poděbradech. I pořádání akademií, výstav a představení dětí (divadlo, tanec, zpěv) výrazně podporuje potenciál žáků.

V čem by se školy mohly zlepšit, v čem potřebují pomoci, aby se mohly zlepšit?

Jedna škola by potřebovala zajistit dostatek pedagogů na kroužky, stabilizovat pedagogický sbor.

Několik škol by rádo rozšířilo prostory o školní dílny, ateliér, tělocvičnu, relaxační koutek, prostory pro práci se žáky s SVP, jenž by zajistil i soustředěné místo na odpočinek.

Jinak organizovaná školská zařízení – ZUŠ a DDM

Co se školám daří a v čem jsou úspěšné?

Studium na základní umělecké škole se vyvíjí primárně individuálně. Individuální studium probíhá hlavně ve výuce hudební výchovy, ale i v oborech tanečních a dramatických, kde kromě skupinové výuky se učitelé zaměřují na jednotlivce v jejich přednesu, vývoji v tvorbě a dovednostech. Hodně talentované dítě může mít i individuální studium společně s přípravou na další studium (střední odborné školy, akademie, konzervatoř). ZUŠ spolupracuje s mnoha organizacemi, umělci, bývalými žáky a pravidelně pořádají hudební koncerty, divadelní a taneční představení, vystavují s oborem výtvarné výchovy.

Dům dětí a mládeže vytváří dle svých možností a podmínek prostor pro rozvoj nadání dětí, žáků a studentů, nebo je nasměruje do zařízení, která mohou jejich talent lépe rozvinout. DDM vytváří podmínky pro rozvoj nadání především v individuální práci s těmito jedinci, zařazením těchto jedinců k aktivitám určeným vyšším věkovým kategoriím nebo dalším vzděláváním pedagogů volného času, pro jejich odbornou připravenost. Prezentace talentovaných účastníků na veřejnosti se děje pomocí soutěží a přehlídek a udělováním cen (Přínosný počin Symfonie). Tyto aktivity DDM sám organizuje nebo nadaným účastníkům na nich zprostředkuje úspěch, pořádá fotografické výstavy, výtvarné výstavy. Nabízí aktivity pro veřejnost od 2 do 100 let.

Kroužek S-TEAM Symfonie je skupina dětí, které se učí pod vedením pedagogů organizovat akce, dostanou program a samy jej připraví, pojmu, zařídí a podílí se na realizaci.

Ve školním roce 2018/2019 umožnili v DDM 3 účastníkům účast v kroužcích s asistenty pedagogů.

Úspěchy slaví účastníci DDM z kroužků street dance a aerobik na tanečních a sportovních soutěžích.

Dlouhodobě v DDM probíhá plnění programu Cena vévody z Edinburghu v rámci Kroužku DofE pro mládež od 13 do 26 let. Tento program umožňuje práci s mládeží a podporuje dobrovolnictví.

V čem by se školy mohly zlepšit, v čem potřebují pomoci, aby se mohly zlepšit?

Ani jedna organizace nemá žádné potřeby v oblasti rozvoje potenciálu každého žáka v jiných oblastech, se kterými by chtěly pomoci.

VII. DALŠÍ TÉMATA ROZVOJE ŠKOLY

Mateřské školy

Co se školám daří a v čem jsou úspěšné?

Z hlediska školního systému se mateřským školám daří proškolovat tým a naplňovat tak DVPP s tématy: ŠVP, školský management, čtenářská, matematická a polytechnická gramotnost, jak vést portfolio dětí ve škole, jak vést dramatické kroužky, děti s ADHD ad.

Díky projektům – Šablonám OP VVV proběhlo i několik školení (řečová prevence, vedení dopravní výchovy) nebo se podařilo získat personální podporu chůvy, školního asistenta i asistenta pedagoga do mateřských škol. Školy odbírají odborná periodika a učitelé se věnují samostudiu.

Úspěchem je vzdělávání cizinců a v jednom případě získání tlumočnicka pro vietnamské dítě.

Dobrá kooperace se zřizovateli zajistila školám investice do nového vybavení nebo rekonstrukce školních budov a zahrad: nábytek; lehátka, koberce, nové obklady, linolea, šatní skříňky pro děti, osvětlení, odvlhčení stěn, výměna střední krytiny, nové venkovní herní prvky, likvidace vysokých rizikových dřevin, úprava hřiště – litá guma (tartan) jako povrch s designem, výmalba, rekonstrukce kuchyňky, sociální vybavení, místnosti, zateplení budovy, vybudování prádelny ad.

V čem by se školy mohly zlepšit, v čem potřebují pomoci, aby se mohly zlepšit?

Školy by rády více využívaly semináře ovšem za předpokladu, že semináře budou bezplatné, neboť současné ceny velice zatěžují rozpočet školy. Jsou třeba finance na odměny, dalšího pedagoga dle PhMax a asistenta pedagoga. Pár škol má problém vyřešit soustředěnost předškoláků v heterogenní třídě s dětmi od 2 do 6 let. Další škola potřebuje odbornou pomoc s tím, jak pracovat s dětmi cizinců, kteří neumí česky a stejně tak psychologickou pomoc pro dítě jiné národnosti.

Někteří ředitelé/ky škol uvítají školení na téma financování, workshopy kritického myšlení a koučink nebo kurz time managementu.

I přes úspěšné investiční akce stále není v některých školních budovách zajištěn dostatečný komfort. Jedna škola by uvítala samostatnou kuchyň – školní jídelnu, jiná potřebuje vyměnit okna, dvě chtějí dopravní hřiště na školní zahradě a zahradu s herními prvky pro děti od dvou let či obnovení sociálního zařízení.

Bezbariérovost je také jedna z potřeb, a to zpřístupnit všechny prostory školy vozíčkářům a zajistit bezbariérovost. Obnova zahrady či její přeměna na enviromentální prostor, oplocení zahrady, altán a venkovní lavice, oprava střechy, zateplení budovy, výměna dveří, zajištění zvonku, malé opravy, dílna, šlapadla, sportovní pomůcky, nákup hraček, oprava kolo stavu, kůlny, modernizace tělocvičny, výměna oken, to vše jsou potřeby k technickému stavu budov nebo zahrady, které je třeba finančně zaštitit a vycházejí z potřeb škol.

Základní školy

Co se školám daří a v čem jsou úspěšné?

Několika základním školám se podařilo personálně obsadit místa pedagogů, zaměstnat několik asistentů pedagoga a několik pedagogů úspěšně dokončilo vysokoškolské vzdělání. Dvě školy jsou zapojeny do projektu Erasmus+ na podporu rozvoje učitelů.

Daří se naplňovat DVPP, školení k tématu PhMax, zákony o pedagogických pracovnících, metodiku prevence nebo zajišťovat interní metodickou podporu a sdílení učitelů formou setkání po návratu ze zahraničí nebo pravidelných metodických setkání.

Speciální základní škole v Poděbradech se podařilo vybudovat týmové poradenské pracoviště SPC – Speciální pedagogické centrum. Škola má též plně kvalifikovaný tým školního poradenského pracoviště – ŠPP (VP, ŠMP), kvalitní personální zajištění činnosti školy i SPC. Kapacita školy je dlouhodobě plně obsazena. Základní škola, Městec Králové, Nám. Republiky 303, která je zřízená dle §16 odst. 9 ŠZ, škola pro žáky se SVP má při škole zřízený spolek Ruku v ruce, jehož prostřednictvím podporuje žáky své školy v mimoškolních činnostech, podílí se na realizaci školy v přírodě.

Z investičních záležitostí se podařilo třem školám vyměnit střešní krytinu a okna díky financím od zřizovatelů. Jinde opravili fasádu, postavili parkoviště, zrekonstruovali tělocvičnu z prostředků IROP. Postupně se obnovuje vybavení jako je nábytek ve třídách, židle, malují se třídy, nově se oplocují zahrady. Investovalo se rovněž v několika školách do čističek vzduchu, kabeláže počítačové sítě, nové WIFI, vybudování a vybavení archivu, obnově dětského hřiště, nákupu kompenzačních pomůcek, vybavení pracoven, rekonstrukci školního hřiště. Jedna škola má vlastní autobusovou dopravu.

V čem by se školy mohly zlepšit, v čem potřebují pomoci, aby se mohly zlepšit?

I přes úspěchy personálního obsazení škol novými pedagogy, některé školy by uvítaly ve svých řadách mladé kolegy a také větší zastoupení mužů na pozici pedagogů a je stálá absence některých pedagogických míst: chybí např. pedagogové anglického jazyka, speciální pedagog, školní psycholog, pedagog na 1. stupeň malotřídní školy, která plánuje otevřít novou třídu. Vzdělávat se a získat zajímavé nabídky DVPP na téma funkčního studia, financování škol, metodiky prevence, v oblasti PAS (např. sexuální výchova nebo práce s agresivním žákem) nebo přímá spolupráce se Speciální základní školou, jsou rovněž stálé potřeby škol. Vedení škol chce, aby jejich kolektiv fungoval jako spolupracující tým, vzájemně sdílel své poznatky. V některých školách je ale třeba zabezpečit nepedagogický personál, např. administrátor, správce nebo kuchař.

V území je třeba dále investovat do školních budov na zlepšení technického stavu a vybavení tříd. Jedna škola by ráda postavila zelenou učebnu, vlastní velkou tělocvičnu či workoutové hřiště. I další škola v regionu potřebuje zajistit prostor pro aktivnější pohyb žáků. Dvě školy potřebují pomoc s obnovou vybavení dílen, umýváren, topení, nábytku ve třídách, jiná potřebuje pomoci s dostavbou šatny, další sdílenou autobusovou dopravu pro min. 10 lidí. Opravit je třeba i herní prvky nebo přístřešky na školních zahradách nebo zrekonstruovat celou digitální síť.

Jinak organizovaná školská zařízení – ZUŠ a DDM

Co se školám daří a v čem jsou úspěšné?

ZUŠ rozšířila hudební obor o hru na harfu a zajistila zástup lektorky tanečního oboru na mateřské dovolené. Průběžně naplňují nabídky DVPP. Rozšířili obory o doplňkovou vzdělávací činnost – Dětskou akademii, která je bez talentových zkoušek. Děti se na ni předpřipravují na umělecké obory ZUŠ.

Z investičních záležitostí se podařilo zajistit v ZUŠ novou klimatizaci v budově.

DDM využívá podporu asistentů pedagoga pro účastníky v zájmovém vzdělávání. Daří se mu to již 3. rokem. V období 2017–2019 byl celý objekt vymalován, byl pořízen nový nábytek pro PC učebnu, došlo k výměně nábytku v šatně včetně nových převlékacích kabin a vznikla nová recepce v hale.

V čem by se školy mohly zlepšit, v čem potřebují pomoci, aby se mohly zlepšit?

ZUŠ má každoročně převis 50–100 žáků, kteří nemohou být přijati z kapacitních důvodů. Chybí další prostory pro výuku, chybí i speciální třída pro literárně dramatický obor a také t speciální odzvučená místnost pro bicí nástroje, ale rovněž úložné prostory, koncertní sál, sklad a prostor na archiv. ZUŠ chce zvětšit kapacitu školy.

DDM má zájem o realizaci přístavby 2 učeben – technicky-řemeslné a jazykové a s tím souvisejících skladů. Potřebují pomoci se zajištěním prostor na keramickou pec a vybudováním venkovního altánu. Stále shání lektory nových trendových kroužků.

Je zájem o seminář k tématu syndromu vyhoření a seminář, jak pracovat s talentovanými dětmi s ADHD. Organizace by rády využívali služeb sdíleného právníka, výchovného poradce, speciálního pedagoga či psychologa.

VIII. PODPORA ROVNÝCH PŘÍLEŽITOSTÍ VE ŠKOLE

Mateřské školy

Co se školám daří a v čem jsou úspěšné?

Řada MŠ byla úspěšná v získání asistentů pedagoga, prošla kurzem logopedického asistenta a úspěšně adaptovala dvouleté děti v MŠ.

Náklady žáků na docházku do mateřské školy se ročně v regionu pohybují od **300** do **3 500 Kč**.

Kroužky a zájmové útvary

Obecně mateřským školám ČŠI kroužky nad rámec výuky nedoporučuje. Jsou výjimky, které nabízejí třeba 1 x / za 7-14 dní – jógu pro děti, Taj-či, výtvarný kroužek s pokusy, angličtinu, logohrátky pod vedením klinického logopeda ad.

V čem by se školy mohly zlepšit, v čem potřebují pomoci, aby se mohly zlepšit?

Výuka dvouletých dětí a problémy s inkluzí dvouletých dětí, i když je k dispozici chůva, bývají v heterogenních třídách velmi problematické.

Je zájem vyřešit situaci realizování zájmových útvarů v MŠ, dle ČŠI nesmí mít MŠ zájmové kroužky, ale rodiče by je rádi měli.

Mezi pedagogy je zájem o pomoc s uspořádáním semináře na téma *Jak pracovat s dítětem z jiné kultury, s multikulturalitou, k začlenění do naší společnosti* nebo přednáškou pro rodiče o agresivitě dětí.

Základní školy

Co se školám daří a v čem jsou úspěšné?

Daří se absolvovat kurzy a semináře k tématu inkluze, zapojení asistentů pedagoga, jak hodnotit při individuálním vzdělávání, posílení pozitivní atmosféry ve třídě.

Plně organizované školy mají vlastního speciálního pedagoga a psychologa.

Díky Školním parlamentům na plně organizovaných školách mohou žáci vést rozhovory s vedením školy nebo městem/obcí na odborné úrovni a vyslovovat své názory, pořádat různé sbírky, akce apod.

Na školách se daří organizovat řadu besed se spolky, rodiči, místními organizacemi, s centry pomoci.

Jedna škola v regionu je zapojena do projektu Triangl – podpora žáků v polytechnickém vzdělávání ze sociálně slabých rodin. Podařilo se adaptovat tělesně postižené děvče a řadu dětí se SVP, akceptace osob s jiným druhem postižení. Jedna škola v regionu je zapojena do projektu Rozvoje programů pro žáky se vzdělávacími potřebami nebo do projektu Řeky pro všechny, vedoucí k prevenci patosociálních jevů. I školní projekty nebo účast na veletrhu – Úspěch 2018 napomáhá ke zlepšování učení dětí.

Náklady žáků na docházku do základní školy se ročně v regionu pohybují mezi částkami od **1 000** do **4 500 Kč**, v případě lyžařského výcviku nebo zahraničního zájezdu se náklady na žáka ze strany rodičů vystoupají do výše cca **10 000 Kč**.

Škola v přírodě

12 základních škol v území MAP jezdí na školy v přírodě, případně na jiné vícedenní pobyty:

- týdenní pobyty v přírodě
- adaptační třídní pobyt k vytvoření spolupracujícího a fungujícího kolektivu (6. ročníky)
- lyžařský výcvik
- třídní výjezdy na téma volby povolání
- turistický výjezd
- několikadenní zahraniční poznávací zájezd

Školní družina a školní kluby

Školní družina funguje na všech ZŠ, 3 z 5 plně organizovaných škol v regionu mají školní klub.

Kroužky a doučování

Všechny ZŠ nabízejí více či méně zájmové útvary. Pouze **4 ZŠ** uvedly, že mají a nabízejí formu doučování.

Většina ZŠ aktivně řeší a pracuje s **Minimálním preventivním programem**. Málotřídni školy svým nízkým počtem žáků a téměř rodinným prostředím navozují dobré klima školy a je zde absence sociálně patologických jevů.

V čem by se školy mohly zlepšit, v čem potřebují pomoci, aby se mohly zlepšit?

Většina ZŠ nepotřebuje v této oblasti pomoc.

Jedna škola však uvedla, že nejvíce problémové se pro jejich žáky dle výsledků dotazníků ukazuje trávení volného času, sociální zdatnost a psychika. 29 % dotazovaných dětí netráví svůj volný čas vhodným způsobem. Škola by ráda zlepšila situaci a navýšila počet kroužků, aby tyto děti podpořila a nabídla jim lepší variantu, jak trávit volný čas. Jiná škola by ráda rovněž doplnila výchovu a vzdělávání dalšími aktivitami, které postihují volný čas dětí (akce školy, nabídka zájmových kroužků, činnost ŠD).

Jedna škola uvedla, že má zájem o osvětu pro rodiče formou semináře – *Rodič a dítě (citová a objektivní výchova)*.

Jinak organizovaná školská zařízení – ZUŠ a DDM

Co se školám daří a v čem jsou úspěšné?

ZUŠ Otakara Vondrovice nabízí možnost odpolední i dopolední výuky. Výtěžky z koncertů ZUŠ podporuje Diakonii v Libici nad Cidlinou. Spolupracuje s Nadačí Otakara Vondrovice. Jsou úspěšní, umísťují se na 1. místech v soutěži ZUŠ v komorní hře s převahou dechových nástrojů, v okresních kolech soutěže ZUŠ literárně-dramatického oboru nebo v soutěži pro mladé klavíristy ve Středočeském Pianforte.

Náklady žáků na odborné vzdělávání v základní umělecké škole se různí podle oboru ročně od **1 600** do **3 500 Kč** pro děti. Studium pro dospělé stojí **5 000 Kč** ročně.

O letních prázdninách jezdí děti na dvoudenní i 10denní taneční nebo hudební soustředění (např. kytaristé, saxofonisté).

DDM Symfonie integruje účastníky se speciálními vzdělávacími potřebami v různých formách zájmového vzdělávání. Při integraci spolupracuje se školským poradenským zařízením, zejména pak s PPP Nymburk, Základní školou speciální v Poděbradech, spolky Přístav a Centrum pro všechny a Léčebnou Dr. L. Filipa. Pro účastníky se speciálními vzdělávacími potřebami se dle jejich zájmu otvírají speciální zájmové útvary, jsou pravidelně zvány na pořádané akce (vystoupení, divadelní představení).

Pro žáky a studenty se speciálními vzdělávacími potřebami se vytváří buď speciální zájmové útvary (např. Grafomotorika, Logopedický kroužek) nebo se zařazují do stávajících zájmových útvarů (např. Klubíčkování, Nerf, Malujeme a tvoříme). Od roku 2017 využívají spolupráci se Speciálně pedagogickým centrem Poděbrady a Pedagogicko-psychologickou poradnou Nymburk a zařazují účastníky do kroužků s asistentem pedagoga

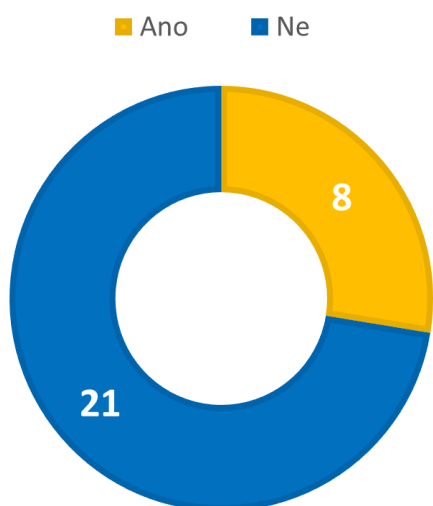
DDM úspěšně předává informace a vzdělávání svých pedagogů v oblasti inkluze, SVP a intenzivně komunikuje s rodiči. Má účastníky v zájmovém vzdělávání z řad cizinců z EU i mimo EU.

Úplata na zájmové útvary (kroužky) se pro jednoho účastníka pohybuje od 400 do 3 600 Kč za školní rok. Úplata za zájmové vzdělávání se různí dle typu dané činnosti.

V čem by se školy mohly zlepšit, v čem potřebují pomoci, aby se mohly zlepšit?

Organizace nemají nic, co by potřebovaly v této oblasti řešit.

Graf č. 2 FINANČNÍ PODPORA PRO SOCIÁLNĚ SLABÉ. Využití projektu Obědy do škol nebo Obědy pro děti na školách v území MAP II .

Další formy podpory:

OSPOD

Školní sociální fond

Sponzorování spolky nebo soukromníky na podporu činnosti školy

Rozložení splátek školného do několik etap

Jednorázové dary jako příplatky na školu v přírodě nebo pobytové soustředění

IX. SHRnutí

Sebereflexe 29 zapojených škol a školských zařízení v projektu MAP rozvoje vzdělávání v ORP Poděbrady II ukázala, co se daří, nedaří, jaké pokroky školy dělají nebo v čem by se mohly zlepšit v tématech čtenářské gramotnosti, matematické gramotnosti, polytechnického vzdělávání a EVVO, rozvoje potenciálu každého žáka v oblasti talentu a nadání, v tématu rovných příležitostí ve vzdělávání a dalších tématech.

Jelikož jsou z dotazovaných dvě třetiny mateřské školy (včetně 3 MŠ sloučených se ZŠ do 5. ročníků) a dvě základní školy zřízené dle §16 odst. 9, prospěšné prolínání pre/gramotností v předškolním a základním vzdělávání, které plně a kreativně podporuje rozvoj potenciálu dítěte v různých oblastech, aniž by školy byly nuceny důsledně rozdělovat gramotnosti do „školních předmětů“, je běžným jevem, který úspěšně tyto školy kvitují. Dbají na správný před/řečový vývoj dítěte a navazují spolupráci s logopedy pro podchycení nežádoucího projevu v řeči dětí. Využívají didaktických her, kvalitních pomůcek, kompenzačních pomůcek pro lepší komunikaci a rozvoj pre/gramotností dětí, žáků. Aktivně spolupracují s mnoha místními i nadregionálními organizacemi.

Základní školy, stejně jako mateřské, mají gramotnosti a jejich rozvoj podchyceny v ŠVP a některé školy konkrétní témata růstu ve vzdělávání rozvádějí i ve svých profilech a strategických plánech školy. Školy se zapojují do celostátních i mezinárodních projektů, v nichž jsou úspěšní, a z jejichž výstupů dále těží ve svůj prospěch. Rozvoj ČG, MG, polytech. vzdělávání a EVVO je posilován i dalším vzděláváním pedagogických pracovníků a plánováním řady aktivit, nakupováním kvalitních pomůcek a vybavením.

V hlavním sledovaném období školního roku 2018/2019 se podařilo na školách zrealizovat řadu investičních záležitostí, které prospěly k lepšímu provozu školy a ke zkvalitnění výuky. Na velmi dobré úrovni je ICT, digitální vybavení a samotná výuka s využíváním ICT technologií.

Mezi aktuální priority patří v MŠ rozšíření aktivní spolupráce s logopedickým supervizorem, v ZŠ je zase patrná náklonnost k většímu podnícení většího zájmu žáků o čtení a porozumění textu, k obnově dílen a praktických činností, přírodovědných oborů. Na všech školách platí, že je třeba vyřešit problémy v personální oblasti (nedostatek pedagogů, právní pomoc, zajištění podpůrného personálu) a pomoci s osvětou pro rodiče v různých oblastech. Několik škol potřebuje zajistit finanční prostředky k obnově nebo výstavbě tělocvičny, venkovních sportovišť, přetvoření školní zahrady k environmentálnímu vzdělávání a na běžné opravy.

Potřeby škol vycházející z tohoto dokumentu jsou naplňovány jak skrze implementační aktivity, tak aktivity pracovních skupin projektu MAP II. Vybrané potřeby jsou také naplňovány individuálními projekty škol Šablony I., II. a plánované III. a investičními projekty financovanými z IROP, státní dotace MŽP.

PŘÍLOHA Č. 1 SEZNAM ZKRATEK A POJMŮ

ADHD

zkratka anglického „Attention Deficit Hyperactivity Disorder“ – hyperkinetická porucha (HKP), porucha pozornosti s hyperaktivitou, patří mezi neurovývojové poruchy

ČG

Čtenářská gramotnost

ČŠI

Česká školní inspekce

DDM

Dům dětí a mládeže

DofE

Mezinárodní cena vévody z Edinburghu

DVPP

Další vzdělávání pedagogických pracovníků

EVVO

Environmentální vzdělávání, výchova a osvěta

ICT

Informační a komunikační technologie

IROP

Integrovaný regionální operační program

HV

Hudební výchova

IT

Informační technologie

IZS

Integrovaný záchranný systém

MAP

Místní akční plán rozvoje vzdělávání, který bude prioritně zaměřen na rozvoj kvalitního a inkluzivního vzdělávání dětí a žáků do 15 let. Zahrnuje oblasti včasné péče, předškolního a základního vzdělávání, zájmového a neformálního vzdělávání.

Místní akční skupina (MAS)

Organizace místního partnerství zastupující veřejné a soukromé místní socioekonomické zájmy (skupiny občanů, neziskové organizace, subjekty soukromé podnikatelské sféry, subjekty veřejné 76 správy, obce, svazky obcí apod.), přičemž na rozhodovací úrovni nesmí ani veřejný sektor ani žádná z jednotlivých zájmových skupin představovat více než 49 % hlasovacích práv. Místní akční skupina navrhuje a provádí strategii komunitně vedeného místního rozvoje v souladu s čl. 32–35 Obecného nařízení. MAS v ČR sdružuje Národní síť Místních akčních skupin České republiky, o. s. (dále také „NS MAS ČR“), jež je partnerem na národní úrovni pro spolupráci s dalšími subjekty, jejichž činnost se dotýká rozvoje venkova.

MG

Matematická gramotnost

MŠ

Mateřská škola

MŠMT

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy

MŽP

Ministerstvo životního prostředí

OP VVV

Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání (2014–2020)

ORP

Obec s rozšířenou působností

OSPOD

Orgán sociálně-právní ochrany dětí

PAS

Porucha autistického spektra

PC

osobní počítač (z anglického *personal computer*)

PHmax

Hodnota, která představuje maximální týdenní počet hodin vyučování v rozsahu podle rámcového vzdělávacího programu financovaný ze státního rozpočtu.

PPP

Pedagogicko-psychologická poradna

RT MAP

Realizační týmy Místních akčních plánů

SDH

Sdružení dobrovolných hasičů

SPC

Speciálně-pedagogické centrum

SVP

Speciální vzdělávací potřeby

ŠD

Školní družina

ŠMP

Školní metodik prevence

ŠPP

Školní poradenské pracoviště

ŠVP

Školní vzdělávací program

VP

Výchovný poradce

VV

Výtvarná výchova

ZŠ

Základní škola

ZUŠ

Základní umělecká škola

